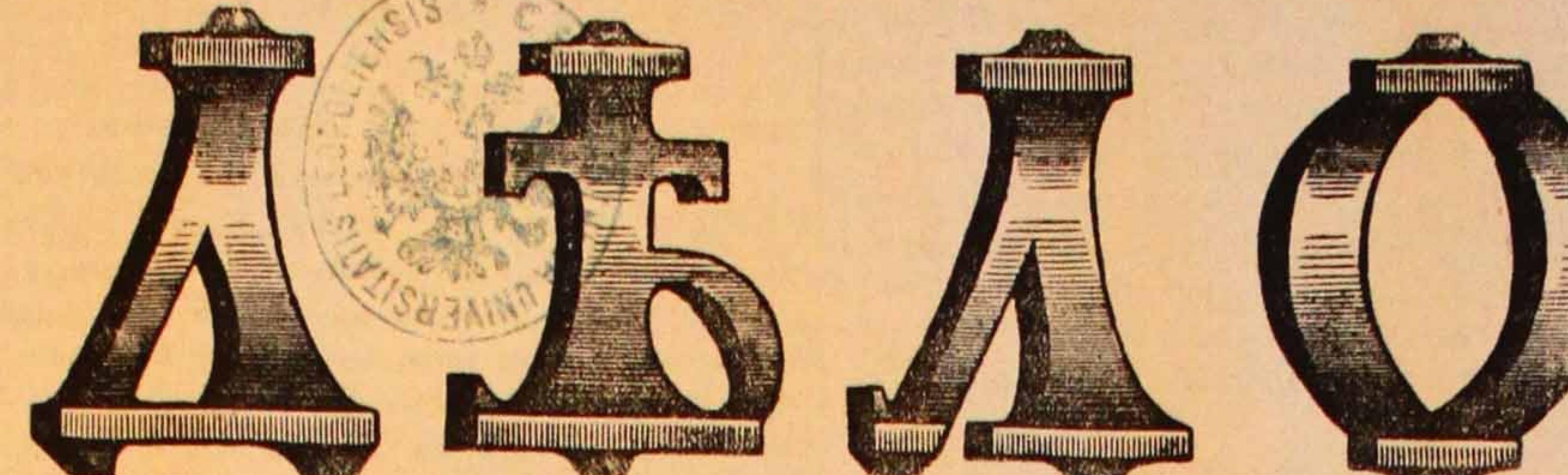

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы
кромъ рускихъ сягъ) о 4-й год. попол. Литер. податокъ
Библиотека наизнам. повѣстей" выходитъ по 2 почат. ар-
кушъ каждого 16-го и послѣднаго для каждого мѣсяца.
Редакція, администрація и экспедиція подъ Ч. 44 улицы
Галицка.
Всѣ листы, посыпки и рекламаціи наложитъ пересылати
подъ адресомъ: редакція и администрація "Дѣло" Ч. 44 ул.
Галицка.
Рукописи не засоряются только на поперечные засторе-
женья.
Подлинно чисто стоитъ 12 кр. в. в.
Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. в. в. бѣль однов
отрочки початной.
Рекламаціи неопочатаній вѣль отъ порта.
Предплату наложитъ пересылати франко (наилучше
почтовыми порогозами) до: Администраціи часописа "Дѣло"
ул. Галицка, Ч. 44

VII. Читателѣвъ въ Россіи просимо ма-
ти на увѣдѣ, що въ вымовѣ ѿ—ji, ѿ, ѿ—i, и (въ
серединѣ и на концѣ слівъ)—ы, и (на початку
слівъ и по самогласныхъ) = i, ѿ (на початку
слівъ) = ві.

Съ днемъ I (13) цвѣтня разпочав-
ся новій чвертьрѣкъ нашого выда-
вництва. Просимо отже всѣхъ нашихъ
П. Т. Предплатниковъ поспѣшиши съ при-
сылкою дальшои предплаты а взгядно
вырѣвнати залегlosti, понеже лишь при-
точной вплатѣ зможемо бути и мы то-
чными.

Ново приступаючій П. Т. Предплатники
"Библиотеки наизнам. повѣстей" дстануть да-
ромъ початковій аркушъ разпочатої повѣсти
"Мѣщанське племѧ".

"Państwo i kościół".

Велика то бѣда съ дѣтками, чи въ родинѣ,
чи въ политицѣ, — а именно съ политичными
польскими дѣтками не може собѣ "поважний"
краковскій "Czas" дати рады...

Отъ на пр. теперъ, въ такої "важной"
хвили, передъ выборами зачинають гдяжки дрѣ-
бѧшій часопись польскій сумішевати о у-
спѣшности вѣчної борбы съ Русинами; про-
говарюють навѣть о якомъ вырѣвнанію кривъ,
о поправѣ въ поступованію Поляківъ съ Ру-
синами и т. н. Ся дивоглядна, непотрѣбна...
думка висить немовь въ воздухѣ. Найпова-
жнѣйший лекція "Часу" не зумѣли си разъ
на все усунути зъ порядку днівного; то ся,
то друга часопись все на ново подноситъ еї.
А то ѿще лучась польскимъ "мудрецямъ" ста-
ну" почутіи часомъ такій крѣпко пригробкі
слова правды, якъ "манифесты" Поляківъ зъ
Познаньціи... Въ послѣдніомъ такомъ мани-
фестѣ отзываются сї добре въ Бисмарковій
школѣ гнету та насильства провчей, а за то
"niezarażeni w szkole niezgodы" братя — въ
уже рушчій способѣ: "Не бачимо і вѣ-
кона і пѣакон поправи у галицкихъ Поляківъ"!... Дотычно недавнихъ выборовъ въ
Тысменици подноситъ сей манифестъ, що про-
тивъ "obywatele Zajęczkowskiego... grono
mieniących się wycie Polakami... agito-
wało w sposob niegodny i wstrętny každemu
prawemu obywatełowi"; "...sami Polacy
(дальші слова манифесту) sieją tam (въ
Галичинѣ) piewawić pomiędzy dwoma

пагодами...; манифестъ взыває зновъ и зновъ
галицкихъ нашихъ "братьевъ", щоби вже разъ
поправились.

"Часъ" почувъ въ свої глубоко-поли-
тичній груди наглячу потребу "высказатись"
въ справѣ рускї. Могло-бы еще — сохрани
Господи! — дѣйстно гденебудь дойти до яко-
го-такого порозумія межи Поляками а Руси-
нами, и то передъ самими выборами; моглибы
шихтичѣ польскї — наколибѣ вже и не хо-
тели каяться на дѣлѣ — почути бодай гры-
зоту совѣсти за всѣ свои провини супротивъ
Русиновъ. "Часъ" почувъ нагляду потребу
дати нову лекцію — якъ политичнимъ поль-
скимъ дѣткамъ, такъ и старшимъ польскимъ
дѣятелямъ, котрій може могли на хвилю зава-
гатись. А якъ гарно, якъ політично випала
ся лекція!.. "Часъ" мѣгъ съ дѣйстнімъ вдо-
воловенемъ погладити себе самого по головѣ,
випечатавши таку "штудерну" статію, вида-
ши польскимъ политикамъ таку розумну па-
ролю передъ выборчу!..

Передовсѣмъ "Часъ" далекій — отдава-
тись якимъ илюзіямъ або мрѣямъ. Зачинає
бѣть процесу о голову зраду, въ котрому
бачить "епоху", и высказує думку, що ѿще
западто короткїй часъ отдає насъ бѣть сего
процесу, щоби "въ справѣ рускї зайшли
або могли зайти рѣшучї змѣни, котрій могли-
бы випынти на погляди тыхъ, що розуміють
и чують всю досягlosti и важностi сеї
справы..." Отже погляди "Часу" въ сїй спра-
вѣ — "остались тѣ самї, які були высказани
чимъ вже передъ и по процесѣ." Перекона-
ніє жъ сеї газеты "мѣстилось въ думцѣ, що
справа руска стала передовсѣмъ держав-
ною и церковною, такъ якъ згаданий
процесъ отслонивъ небезпеченьства грозачї за-
для неї въ першомъ рядѣ монархїи и като-
лицїй церкви, — що дальшіе лини успiшне
залигожене сеї справи державою и церквою
може довести до успiшного и додатнога єї
розвiazанію въ отношенію до польской суполь-
ностi, що отже треба, щоби держава и церк-
ковь дѣлали,.. бо толькъ акція сихъ двохъ
чинниківъ може спровадити сю справу зъ ма-
нівцiвъ..." По тоймъ вступiвъ назначує дальше
"Часъ", що "нема нѣчого інѣдливого, якъ
выступанія і отзыви — не въ пору; треба
чекати, уоружитись въ терпливостѣ — "wobec
podjetej paragawy przez dwa tak potẽne
czynniki, jak kościół i państwo." "Суполь-

нѣсть польска мусить супротивъ рускої спра-
ви станути на становиску интересовъ
державы, съ котрою и си власній тѣсно
полученій, — и интересовъ кошціола, котрій
stanowi polskiego narodu duchowu, histogucza-
na i cywilizacyjna treść." "Супольность
польска мусить поборювати, якъ перше, ру-
скихъ кандидатовъ, що о нихъ не буде певна,
що не будуть поступати и дѣлати інѣдливо
для державы и кошціола gzymskiego..."
Перестергась дальше "Часъ", "бавитись днесь,
передъ выборами, рускою справою для гарного
ефекту"; заизвас поборювати шкодливихъ
кандидатовъ, а прїмити поважно и достойно
въ сїймѣ "wiernych pañstwu i kościołowi, a
nieszkodliwych krajow..." Давши єще широ-
сердечну раду Русинамъ: прїмити григорі-
янський календарь, позаякъ ся "zmiana" кален-
даря годится и съ математикою и съ инте-
ресами економичними (якъ поважна неправда!)
и булавы дѣйстнімъ "dobrodziejstwem" для
Русиновъ, кончить нашъ краковскій другъ
отзывомъ до Поляківъ: бути для Русиновъ
"справедливими", але выстергатись илюзій.

Гдѣ знайти отловѣній словъ, щоби
по заслугѣ оцѣнити всю политичну мудрость,
всю рафинованість сеї статії. Би проводна
мысль: лишити Русиновъ зовѣсъ на ласку
"державы и кошціола", не входити въ нѣякї
компромиси, поборювати всѣхъ рускихъ канди-
датовъ (выймаючи роforma kólkowъ остан-
ційнихъ Parade-Rusinów), въ нѣякїй рѣчи
не довѣрати Русинамъ...

"Часъ" констатує, що бѣть часу процесу
о голову зраду справа руска перейшла рѣ-
шично въ руки "державы и костела". Чижъ
потребуємо ту пригадувати гдяжки факты най-
близшої минувности?.. Чижъ потребуємо
пригадувати рескрипти à la Bogusz, борбы о
печатки съ трирампінами крестами, непоша-
нованье руского письма, руского обряду, —
поручуванье жандармамъ надзору надъ нашою
церквою?.. Чи мы не памятаємо єже ажъ
надто добре многихъ фактovъ "акція ко-
стела" — переданія Добромілії Єзуїтамъ, у-
суненія нашего митрополита (котрому головно
сего не можуть польскій политики дарувати,
що видає куренду, взымаючи до вибору ру-
сихъ кандидатовъ)!.. Ми дуже добре розу-
мємъ, о яку акцію "державы и костела" хо-
дить "Часови". Не дармо бѣть такожъ ви-
зує на передъ "небезпеченьства", котрій нѣбы-

то грозятъ "державѣ и костелови" бѣть Руси;
не дармо ідентификує бѣль такъ покашаніо
польскій интересы съ державними, — не дармо
радитъ "sierpliwie czekać"...

Чо жъ домагається "Часъ" бѣть Русиновъ?
Съ зрганію сягаючою пословій границъ
заперечує Русинамъ всякого права мати якъ
свої політичній погляди; або нехай будуть
Русини такими якъ хотять польскій мудрецъ
стапу, або — вонь стими! Не будемъ ту
говорити о тѣмъ, чи польска часопись смѣє
говорити о "небезпеченьствахъ" грозачихъ
державѣ бѣть Русиновъ; скажемъ лиши, що
нѣякій кандидатъ рускій не розводився доси
на пр. надъ отбудованьемъ колишньої державы
короля Данила, а польскій клеветники зъумѣли до-
сі здобутись лише на колька вирваньхъ зъ рускої
часописи уступовъ, та хиба єще — на фортифі-
кації підъ Заліщиками... Если кто, то власне
гдяжки шовинисты — єсливъ хочь одробину
сорому єще посѣдали — повинні разъ на все
вкинути зъ рукъ таке печеніє оружівъ!...

Але ѡо бѣль! "Часъ" не толькъ ста-
єся супротивъ Русиновъ державнимъ про-
кураторомъ, але повторяє такожъ звѣстну кле-
вету, що Русини ворожі — церквѣ, — рим-
ському престолові. "Часъ" виступає отверто
въ ролі фанатика-зелота, а домагаючись бѣть
Русиновъ нѣбы толькъ "вѣрності державѣ и
костелови" здраджає свои задній цѣлі досить
вразно, радичи намъ заразъ потомъ — при-
нятіи григоріянській календарь... Если ту вже
каждого разити мусить таке тенденційне мѣ-
шанье політики съ справами церковними, въ
звѣстній цѣлі: черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, якъ
розвѣдна історія доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категоричній при-
писи въ справахъ совѣсти Русинамъ — яко
цѣлому народови. Насъ доволѣ вже научила, що
черезъ латинизацію до поло-
нізації, — то зъ другої сторони зовѣсъ
не розумѣмъ, якъ може уважатись "Часъ"
покликанымъ до сего, давати категорич

ДОПІСЬ.

Зъ Калуша.

(3-тий май.) Сей день есть однімъ зъ найбільшихъ торжествъ, котрій Русь галицька обходить и обходить повинна, се бо памятка даної свободы, памятка воскресеня Руси, памятка освобождения народа сельского отъ довголѣтної неволѣ. И якже мы той день святкуємъ, чи по правдѣ съ такимъ торжествомъ, яке ему належится? Зовсімъ нѣ! Бо кромѣ сміренно отправленої служби Божої, а где куды и похода до креста на туу память поставленого, не бачимо нѣчо більше, що маніфестувалобы тое такъ велике торжество народне, що пригадалобы народови его давнійшу судьбу и побудило до підання самого себе, до працѣ надъ піданенемъ себе до належагося ему достоинства. Приглянемося іншому торжествамъ, по якому ихъ народъ святкує, Рождество и Великоднє. Напередъ вже, довшій часъ тѣшатся дѣти, що будуть коляду розвносити, що будуть орѣхами, писанками бавитися, будуть на Великдень паски святити, коло церкви бавитися, — учаться напередъ колядъ, батьки съ матерями стараются о святочну одѣжь, о чистотѣ въ хатѣ, о лучшому страву въ тіи дни, и пр. То само майже дѣсять, на звіжъ 20 „затвердженихъ“ кандидатуръ, здобулася центральна клика предсѣ ажъ на двохъ Rusinov od „parady“... Шо за кречість, що за ласка для Русиновъ! Если при тихъ двохъ такъ выразано підноситься, що они „Rusini“, то всежъ тымъ самимъ признається „центральна“ клика, що вѣщ прочий „затверджений“ не суть Русинами, навѣть Русинами „Poloniae gratia“ але таки дѣйстивими, правдивими Поляками... И зновъ пригадуємо, що тутъ іде о 20 чисто-рускіхъ виборчихъ округовъ!... Чижъ не можна супротивъ всего того поспытатися, — чи має еще ся „центральна клика“ хочь одробину почутя чести та справедливости, если такъ sans g ne для чисто-рускіхъ округовъ виборчихъ препоручавъ и „затверджу“ кандидатовъ-Поляковъ?! А єще мусимо ту выразано піднести, що при попередніхъ „затвердженихъ“ почислено „Rusina od parady“ — п. Т. Меруновича до Поляковъ; такъ бодай выходить зъ сего, що при его имени не знаходимъ славетного додатку „Rusin“... Поминаємъ ту вже питанье: чого вѣщ можна надѣятися отъ арганціи клики, если она, чисто-польска, ємѣє узврпувати собѣ право рѣшати о тѣмъ, кто Rusin, а кто нѣ, рѣшати о тѣмъ, кого мають вибирати Русини, — але мусимъ ту собѣ поставити єще інше, важнійше питанье: яку вартостъ мають потомъ, по виборѣ, запевнювання такихъ польскихъ кандидатовъ, — кандидатовъ, которыхъ навѣть сама клика уважає за Поляковъ, що нѣбыто они, „выбрани“ Русинами, мають право промовляти въ імені Русиновъ!... Яку вартостъ мають самі авторы такихъ запевнень, — все вже одно, чи они prawdziwi Polacy, — чи prawdziwi Rusini (узнані за такихъ кликою, — чи они Волянській, Пузини, — чи Мерунович, Бѣлинський и пр.?)...

Чижъ дуже выразно каже, на якихъ „Русиновъ“ въ соймъ приставбы. Мы цѣкави знати, якъ бы то дальше розвивалася акція „державы и костела“, если такъ дѣйстиво удалось зовсімъ витиснути зъ сойму Русиновъ, не підходящихъ підъ мѣру „Часу“... А якъ цинично підносить „Часу“ важність „акції державы и костела“, — якъ цинично маловажить впливъ суспільності польської, твердчи, що супротивъ акції державы и церкви — „nasze wystapienie bydlo u małoznaczącym“. Слухайте польській „сантиментависти“!, що то отзывиами „не въ пору“ коміромите польську мудрость стану!... А въ якъ то гарні фрази умъють убрать свои задні мысли героя лещербанковыхъ та трансверзальнихъ аферъ!... Але мы не зовсімъ добре ужили слова „фраза“; та же „Часу“ таємъ боїтися „воювати фразами“. Русини мали вже ажъ надто часу переконатися, що акція „державы и костела“ зовсімъ не фраза!

„Часу“ дуже выразно каже, на якихъ „Русиновъ“ въ соймъ приставбы. Мы цѣкави знати, якъ бы то дальше розвивалася акція „державы и костела“, если такъ дѣйстиво удалось зовсімъ витиснути зъ сойму Русиновъ, не підходящихъ підъ мѣру „Часу“...

Вибори до сойму.

Польській „центральний“ комітетъ виборчій затвердивъ дальше слѣдуючій кандидатури посолській зъ курій меншихъ посѣлостей: 1) на округъ Перемишль-Нижанкович кн. А. Сапгу (противъ гр. А. Круковецкого); 2) на округъ Снятинскій адъютанта Т. Сѣнгалевича, „Rusina“, о котрому власне мы доносили въ послѣдній числѣ „Дѣла“; 3) на окр. Рава-Немирів п. Ф. Билинського, „wlaściciela grup-

Въ тридцать лѣтъ уже старенка,
А въ сорокъ — бабуся.“

Такъ побивається надъ нею стара мати, згадуючи разомъ і свое веселе дѣланье і свою лиху долю, коли стала жѣнкою. Чи не тако-ижъ лихой долѣ сподѣватися і кождой жѣнцѣ въ теперійшому селянському житю?.. Мимо-волнъ загадаєшся надъ сію думкою Щоголова. Подивиша ся навколо і справдѣ побачиши безпросвѣтну долю селянської жѣнки. Така сила щирої поезії, що проста пѣсня про лиху долю одної людини, коли ся пѣсня вражася вѣсль и доходить до серда, викликає думки про зважокъ сїєї долї съ житіемъ цѣлої громади! Або хочъ возмѣтъ ви другу его думку, „На могилѣ“. Ось передъ вами убога семья, де

Голодно та холодно; горе та робота;
Лихо неперѣстанне, зліднѣ та голота...“

Сю семію спіткало нове лихо: дочка-невѣнчана породила дитя і батькій вигнали си въ хаты. Бѣдолашна поплелася въ свѣтъ за очи...

„Плакала і плакала, ныла, сумовала,
Та уже якъ слезы ти вѣсль повиливали,
Отдала хлопчикъ людямъ годувати,
А сама ударила въ городъ мамкувати.“

Лиха доли сихъ бѣдолашнихъ дѣтей вѣсль вѣдома: бѣль недогляду оно захирѣло, та хутко и померло.

„Вчала мати вѣстоночку тай заголосила,
До гостії кинулась, билась та просипає:
„Родна голубонько, серденько-памятко!“

Отила въ село мене поховати дитятко!“

Та не виступала сердна мати; паны не пустили і она вже мусіла передати черезъ людів гроші, щобъ поховали бесь неї; дала вѣдолашна проте, щобъ вробили труну і одягли, якъ слѣдъ, — та ѹ егот не сталося: чужій

люде не вволили си воленъки, а грошки пропили...

Въ понедѣлокъ хлопчину люде поховали; Імъ оно чуже було, такъ не сумували. Доле нещаслива, бѣдна сиротино!

На що васъ у Содої сей кидають, дитино?“

До сейжъ громады пѣсень горя та лиха, якъ виспѣвую журлана лѣра Щоголова, належить більша частина збірника; а мѣжъ ними, по силѣ поетичного чутя та виразу найкращій: „Завѣрюха, Родини, Пожега, Новобранець, Горѣлка, Шинокъ, Хороба, Ткачъ и Овчарикъ“. Послѣдня така гарна, що мы вновь зробимо виписку. Поеть малює таку картину: лебедочка, забачивши у горѣ шульпіку (аструба) кинулась обороняти дѣтокъ своїхъ.

Въ ту пору хлопчикъ череду пригнавъ Нашувати; самъ на березѣ стоявъ. Бачивъ все біль: якъ шульпіка у горѣ Тихо плисувъ, позиравъ по дѣтвомъ; Якъ лебедята ховались въ комышѣ, Якъ лебедка, що не чула въ нихъ душѣ, Сумовала, озыралася кругомъ, Якъ прикрыла і пригрѣла ихъ крыломъ. И бчарикъ на лерилу похиливъ, Стиснувъ руки, побѣльвъ, слезми обливъ. Мабуть знає непривітане хлопа, Що его не грѣла рідна семья; Що хилиючись підъ тинами одно, Не тулилося до матери оно.“

Отже п. Щоголовъ, якъ правдивий поетъ, малоючий житіе людське такимъ, якъ оно справдѣ єсть, співає не толькъ про лиху, але і про радості щоденого житя. Такихъ пѣсень у него праца не багато. Найкрасіші мѣжъ ними: „Вечеръ“ і „Баю-баю“. Якимъ привѣтнимъ тепломъ въогріває нась картина щирого подружка въ першій пѣснѣ і — чому оно такъ а не інакъ. Дѣло поезії — малювати житіе, якъ оно єсть на правду;

— свята, народъ нашъ милюючи видає, бѣднійшій тягнється якъ може на світі, ждай домъ видає по колька въ кольці гульденовъ, а найбільше пропинація на празникахъ нашихъ, чи не єсть се грѣхомъ, що ми одного торжества, хочь одного дніку не посвятимо на тов., щобъ юного Русина хочь по одному крейцарю брати на моральнѣ піднесеніється наше, а з крейцарю що року збранихъ виши просвѣтнуabo и економичну, примірено купленіе землѣ підъ пасовиско, оберевчи не спаслии край нашъ бѣть нуждами? Такъ мало желавъ бѣть кождого раба лишь одинъ крейцарь, котрого жа нась не пожалув, на котрый і дати відбракъ стягнутися аможе, і котрый не сумнівається, кождый Русинъ охочий — нема лиши кому тѣ крейцарівъ збирати, якъ сказано, такъ много трошечини іншій свята, несучи ихъ охотно до всякихъ ласошъ, тожъ пожертвуїмо въ підні дні нашої свободы по колька крейцарівъ на освобожденье бѣдного народа нашого темноти и упадку, а тѣ крейцарівъ, таємничій, колись прекрасній видалутъ зъ которыхъ зновъ мы самі будемъ відоми, заходитъ питанье, чи вольно націатки збирати, а єсли яку ленту чи збориа, где має єти отдать? Цѣль таки відповіти, єсли благородна і загальна збориа роняє бѣть дѣяльністю. Найважливішими дачами теперійшности єсть: а) просвѣтити і его дѣтей, котрій, доросли, моглиши о права націа нашего, ихъ стеречи відъ робіт, гдѣ репрезентувати; б) ровнічий народныхъ заведень нашихъ, а єщъ за призволеніемъ правителства вестися маючихъ. Каждому, въ котрому народъ нашъ повѣрить свою доброволітвіту, повѣставляємо до волѣ, где бѣть та чи на стипендії, чи на бурси, чи до нового Дому, чи до „Просвѣтъ“ бѣль всюди они придаются. Булоби одній повѣднійшіе, датки въ тѣмъ дні збирати на одну цѣль, именно на відбѣтій народу нашого, и въ одно мѣстії, бо соединенными силами дастися єще і скоршій і більшій успѣхъ.

Третій май вже не далеко. Кто від о. Заклинського гадку порозумівъ, і іскру честного народолюбія, той не дастіо смуку торжеству пропасти, не виходиши для добра будучності. Надїємося, що патріотівъ нашихъ здѣлають донесутъ о результатѣ. О іншихъ піднесенія торжественности дні 3 мають відомість.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНИХЪ

Австрійско-Угорска Монархія

(На засіданію ради державної) п рѣшено приволити кредитъ додатков

чуле серце і освѣченій розумъ по розберуть, чи слѣдъ оно такъ буди, чи вже наука розмѣркує, чому оно такъ і що треба зробити, щобъ запобігти... Стихъ у Щоголова по складу дуже але скрѣзь гарний, голосний, поетична фма легка, ждава і, якъ то кажутъ, спіладу та до прикладу. Що до мовы, то Щоголова дуже гарна і широ відома Шевченка, Квѣтка та Марка Вовчика, краснихъ нашихъ писателівъ, мова пѣснѣ, якою она склалася сердъ відъ нового нѣ польщиною, ізъ московицовою ского люду, мова вирвалива та голосна, аганити хиба дѣ-колька слівъ, що вже іхъ вживати. Такъ слово „тестаментъ“ хайче, вживалося колись въ актії, въ народѣ ви почуєте скрѣзь: „духовници“. Тутъ же красше буде ви відомо въ загаловокъ пісні „заповѣтъ“ народне слово, бо рѣча тутъ не про хванию, а про словесній заповѣтъ дѣтамъ, „Верцадло“ у насть заповѣтъ по російски „верцадло“, а не „верцамъ“ Щоголова. Послѣдняго пісня „Клерк“ сана якоюсь робленою мовою, неначе не Щоголовъ, а ктось іншій.

На сему й закінчаемо розмову пісні Щоголова. Скажемо врешті, що Щоголова ми бачимо широ и велика школа, що бѣть змарнувань молодії занехавши тогдѣ свій талань якъ бачимо, талань сей не змарнувань і можна сподѣватися, що Україна з голосу лѣра п. Щоголова.

Клес.

